

OBSAH

Použité zkratky	15
------------------------------	-----------

PETR MLSNA – MIROSLAV KUNŠTÁT

Německý federalismus z pražské perspektivy	17
---	-----------

PETR MLSNA

Ideové zdroje německého federalismu	28
--	-----------

1. Úvod
2. Historický exkurz k německému federalismu
3. Federalismus a Výmarská republika
4. Poválečný vývoj: Výmarská ústava – recepce nebo derogace?
5. Ideové zdroje a prostředky garantující demokratický vývoj SRN
 - 5.1. Základní demokratické rozhodovací procesy
 - 5.2. Zajištění demokracie v SRN
 - 5.3. Záruky právního státu
6. Základní práva jako esence demokratického uspořádání SRN
7. Závěr

PETR ŠAFAŘÍK

Federalismus a systém veřejnoprávních médií ve Spolkové republice Německo	70
--	-----------

1. Federalismus SRN v systému veřejnoprávních médií
2. Rozdílná velikost spolkových zemí a s ní spojené problémy financování zemských mediálních ústavů
3. Návrhy na reformu financování veřejnoprávních médií a protiargumenty
4. Závěr

JAN RYJÁČEK

Německo na cestě k centralizaci „státní bezpečnosti“? ...	93
--	-----------

1. Historicky podmíněná specifika německé bezpečnostní politiky
2. Legislativní a institucionální rámec bezpečnostní politiky SRN
 - 2.1. Období 1945-1949
 - 2.2. Období 1949-1955
 - 2.3. Období od roku 1955 do 70. let
 - 2.4. Období od 70. let do roku 1990
 - 2.5. Čtyři úrovně německé bezpečnostní architektury

3. Bezpečnostní a bezpečnostně-politické změny po roce 1990
4. Aktuální problémy německé bezpečnostní politiky
 - 4.1. Nasazení ozbrojených sil na území Německa
 - 4.1.1. Nasazení při úřední výpomoci podle čl. 35 odst. 2 a 3 Základního zákona
 - 4.1.2. Zákon o bezpečnosti vzdušného prostoru
 - 4.1.3. Stav obrany při teroristických útocích?
 - 4.1.4. Návrhy na změnu Základního zákona
 - 4.2. Proměny bezpečnostní architektury v reakci na mezinárodní terorismus
 - 4.3. Vztahy mezi zeměmi a spolkem v kontextu reformy federalismu
5. Závěr: německá bezpečnostní architektura mezi zeměmi a spolkem

TOMÁŠ NIGRIN

Západní Berlín v 50. a 60. letech 20. století – centrum či periferie Spolkové republiky Německo? 130

1. Úvod
2. Politický a ústavně-právní faktor spojení
3. Hospodářský faktor spojení
4. Společenský a kulturní fenomén spojení
5. Závěr

VOLKER ZIMMERMANN

Heim zur „deutschen Mutter“. Die Eingliederung des Saarlands in das Deutsche Reich in den 1930er und in die Bundesrepublik Deutschland in den 1950er Jahren 154

1. Die Eingliederung des Saarlandes in den NS-Staat
 - 1.1. Abstimmungskämpfe und die Neuordnung von Politik und Verwaltung
 - 1.2. Wirtschaftlich-soziale Eingliederung und Bevölkerungseinstellungen
2. Die Eingliederung des Saarlandes in die BRD
 - 2.1. Abstimmungskämpfe und die Neuordnung von Politik und Verwaltung
 - 2.2. Wirtschaftlich-soziale Eingliederung und Bevölkerungseinstellungen
3. Vergleich und Schlussbetrachtung

LUCIE FILIPOVÁ

Německo-francouzské vztahy z perspektivy německého federalismu 193

1. Aspekty oslabující roli federálních orgánů a spolkové metropole
 - 1.1. Absence jednotného německého státu
 - 1.2. Regionálně odlišné zkušenosti s Francií
2. Tendence k federálnímu uspořádání
3. Koncepce poválečného německo-francouzského sblížení
4. Členství v evropských integračních strukturách
5. Zapojení spolkových zemí na příkladu partnerství měst a obcí
 - 5.1. Celkový počet německo-francouzských komunálních partnerství
6. Německo-francouzská komunální partnerství v jednotlivých spolkových zemích
7. Míra zapojení spolkových zemí a možné důvody
8. Závěr

MARTIN VLK

Zrod jihotyrolské (pseudo)autonomie v rámci počínajícího procesu decentralizace Itálie v éře Alcide De Gasperiho (1944-1953) 221

1. Úvod
2. Decentralizace regionalizace/regionalismus, autonomie
3. Idea regionu v Hnutí odporu, rizikové pohraniční zóny a jihotyrolské mlčení (do jara 1945)
4. Úpadek ideje revoluční decentralizace, osud jihotyrolského separatismu a zárodky zvláštních autonomií (jaro 1945 – léto 1946)
5. Čas Ústavodárného shromáždění a posvěcení vzniku regionů (léto 1946 – zima 1948)
6. Minimalistická strategie centra a „chromá periferie“ (1948–1953)
7. Závěr

MIROSLAV KUNŠTÁT – PETR MĚLSNA

Závěr 259

PETR MĚLSNA – MIROSLAV KUNŠTÁT

Abstract 265

Seznam literatury a pramenů	277
1. Primární literatura a prameny	
a) Ústavy a mezinárodní smlouvy	
b) Evropské právo	
c) Judikatura německých soudů (zejména Spolkového ústavního soudu)	
d) Německé vnitrostátní předpisy	
e) Oficiální dokumenty, výroční zprávy a statistické publikace	
f) Periodický tisk a tiskové zprávy	
2. Sekundární literatura	
a) Monografie, sborníky, studie, články	
b) Studie a články z internetu	
3. Internetové odkazy	
Rejstřík věcný	302
Rejstřík jmenný	310

INHALTSVERZEICHNIS

Abkürzungen 15

PETR MLSNA – MIROSLAV KUNŠTÁT

Der deutsche Föderalismus aus der Prager Perspektive 17

PETR MLSNA

Die ideologischen Quellen des deutschen Föderalismus 28

1. Einführung
2. Historischer Exkurs zum deutschen Föderalismus
3. Föderalismus und Weimarer Republik
4. Nachkriegsentwicklung: die Weimarer Verfassung – Rezeption oder Derogation?
5. Die ideologischen Quellen und die Mittel zur Gewährleistung der demokratischen Entwicklung in Deutschland
 - 5.1. Die demokratischen Grundentscheidungsprozesse
 - 5.2. Die Gewährleistung der Demokratie in Deutschland
 - 5.3. Die Garantien des Rechtsstaats
6. Die Grundrechte wie das Wesen der demokratischen Ordnung Deutschland
7. Ende

PETR ŠAFAŘÍK

Föderalismus und das System der öffentlich-rechtlichen Medien in der Bundesrepublik Deutschland 70

1. Föderalismus im System der öffentlich-rechtlichen Medien in Deutschland
2. Die unterschiedliche Größe der Bundesländer und die damit verbundenen Probleme der Finanzierung der Medienanstalte auf Landesebene
3. Vorschläge zur Reform der Finanzierung der öffentlichen Medien und Gegenargumente
4. Ende

JAN RYJÁČEK

Deutschland auf dem Weg zur Zentralisierung der „nationalen Sicherheit“? 93

1. Historisch bedingte Besonderheiten der deutschen Sicherheitspolitik

2. Der rechtliche und institutionelle Rahmen für die Sicherheitspolitik in Deutschland
 - 2.1. Zeitraum 1945–1949
 - 2.2. Zeitraum 1949–1955
 - 2.3. Zeitraum seit 1955 bis 70er
 - 2.4. Zeitraum seit den 70er bis 1990
 - 2.5. Vier Ebenen der deutschen Sicherheitsarchitektur
3. Sicherheit und Sicherheits – politischen Veränderungen nach 1990
4. Aktuelle Probleme der deutschen Sicherheitspolitik
 - 4.1. Streitkräfteneinsatz auf dem deutschen Gebiet
 - 4.1.1. Streitkräfteneinsatz im System der Amtshilfe nach Artikel 35 Absatz 2 und 3 des Grundgesetzes
 - 4.1.2. Luftsicherheitsgesetz
 - 4.1.3. Das System der Verteidigung bei den terroristischen Anschlägen?
 - 4.1.4. Die Vorschläge zur Änderung des Grundgesetzes
 - 4.2. Die Verwandlungen der Sicherheitsarchitektur in Reaktion auf den internationalen Terrorismus
 - 4.3. Die Beziehungen zwischen den Ländern und dem Bund im Rahmen der Föderalismusreform
5. Fazit: Deutsche Sicherheitsarchitektur zwischen den Ländern und dem Bund

TOMÁŠ NIGRIN

West-Berlin in den 50. und 60. Jahren des 20. Jahrhunderts – Zentrum oder Peripherie der Bundesrepublik Deutschland? 130

1. Einführung
2. Der politische und verfassungsrechtliche Faktor der Verbindung
3. Der wirtschaftliche Faktor der Verbindung
4. Das soziale und kulturelle Phänomen der Verbindung
5. Schluss

VOLKER ZIMMERMANN

Heim zur „deutschen Mutter“. Die Eingliederung des Saarlands in das Deutsche Reich in den 1930er und in die Bundesrepublik Deutschland in den 1950er Jahren ... 154

1. Die Eingliederung des Saarlandes in den NS-Staat

- 1.1. Abstimmungskämpfe und die Neuordnung von Politik und Verwaltung
- 1.2. Wirtschaftlich-soziale Eingliederung und Bevölkerungseinstellungen
2. Die Eingliederung des Saarlandes in die BRD
 - 2.1. Abstimmungskämpfe und die Neuordnung von Politik und Verwaltung
 - 2.2. Wirtschaftlich-soziale Eingliederung und Bevölkerungseinstellungen
3. Vergleich und Schlussbetrachtung

LUCIE FILIPOVÁ

Deutsch-französische Beziehungen aus der Perspektive des deutschen Föderalismus 193

1. Die Rolle der Institutionen des Bundes und der Bundeshauptstadt abschwächende Aspekte
 - 1.1. Das Fehlen eines einheitlichen deutschen Staates
 - 1.2. Die regional unterschiedlichen Erfahrungen mit Frankreich
2. Die Tendenzen zur föderativen Struktur
3. Das Konzept der deutsch-französischer Nachkriegsannäherung
4. Die Mitgliedschaft in den europäischen Integrationsstrukturen
5. Die Beteiligung der Bundesländer am Beispiel von Partnerschaften zwischen Städten und Dörfern
 - 5.1. Die Gesamtzahl der deutsch-französischen Partnerschaften auf der Kommunalebene
6. Die deutsch-französischen Partnerschaften auf der Kommunalebene in einzelnen Bundesländern
7. Das Mass der Beteiligung der Bundesländer und die möglichen Gründe
8. Fazit

MARTIN VLK

Die Geburt von Südtirol (Pseudo-) Autonomie im Rahmen der Dezentralisierung in Italien während der Ära von Alcide De Gasperi – (1944–1953) 221

1. Einführung
2. Die Dezentralisierung der Regionalisierung / Regionalismus, Autonomie

INHALTSVERZEICHNIS

3. Die Idee der Region in der Bewegung „Resistenza“, Risikogrenz-
zonen und südtirolisches Stillschweigen (bis Frühjahr 1945)
4. Der Niedergang der Idee der revolutionären Dezentralisierung,
das Schicksal des südtirolischen Separatismus und die Anfänge
der besonderen südtirolischen Autonomien (Frühjahr 1945 – Som-
mer 1946)
5. Die Zeit der verfassunggebenden Versammlung und die Heiligung
der Entstehung der Regionen (Sommer 1946 – Winter 1948)
6. Die minimalistische Strategie vom Zentrum und „lahme Peripherie“
(1948–1953)
7. Fazit

MIROSLAV KUNŠTÁT – PETR MLSNA

Schlusswort 259

PETR MLSNA – MIROSLAV KUNŠTÁT

Abstract 26

Literaturverzeichnis 277

1. Primäre Quellen und Literatur

- a) Verfassungen und internationale Verträge
- b) europäisches Recht
- c) die Rechtsprechung der deutschen Gerichte (insbesondere des
Bundesverfassungsgerichts)
- d) deutsche innerstaatliche Regelungen
- e) amtliche Dokumente, Jahresberichte und statistische Veröffent-
lichungen
- f) Zeitschriften und Pressemitteilungen

2. Sekundärliteratur

- a) Monographien, Zeitschriften, Studien, Artikel
- b) Studien und Artikel vom Internet

3. Internet-Links

Sachregister 302

Personenregister 310